

INSPECTORATUL TERITORIAL PENTRU CALITATEA SEMINTELOR ȘI A MATERIALULUI SĂDITOR HARGHITA

Str. Progresului, nr. 22, loc. Miercurea-Ciuc, Județul Harghita

Telefon/Fax: 0266-371565

Web: www.itcsmsshr.bvl.ro, E-mail: itcsms.hr@madr.ro ; itcsmsshr@gmail.com

Nr. 421 din 16.05.2019

Încheierea certificării la cartoful pentru sămânță – campania agricolă 2018-2019 și înscrierea la multiplicare a culturilor semincere - campania agricolă 2019-2020

Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Harghita efectuează controlul, testarea și certificarea calității semințelor, înregistrarea, supravegherea, monitorizarea și autorizarea operatorilor economici în toate etapele producerii, prelucrării și comercializării semințelor și materialului săditor pe teritoriul județelor Harghita și Covasna.

Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Harghita funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și este finanțată din venituri proprii – realizate în urma prestărilor de servicii – și subvenții acordate de la Bugetul de Stat.

Structura personalului instituției este următoarea:

- 1 inspector șef
- 3 inspectori aprobatori
- 1 informatician
- 1 casier
- 2 tehnicieni
- 1 conducător auto

Etapele certificării la cartoful pentru sămânță din cadrul unei campanii sunt următoarele:

1. Multiplicarea și inspecția în câmp a culturilor semincere a cartofului pentru sămânță

- Înscrierea parcelelor de cartof sămânță la multiplicare: operatorii multiplicatori din județele Harghita și Covasna depun în primăvara fiecărui an declarațiile de multiplicare însoțite de documentele aferente (hărți topografice, etichete oficiale, acord de multiplicare, facturi, adeverințe de teren) care sunt verificate de către inspectorii aprobatori și sunt introduse în Baza de date centrală
- Controlul în câmp al parcelelor semincere: în funcție de categoria biologică a culturii se efectuează 3-4 inspecții dar inspectorii aprobatori pot efectua inspecții suplimentare ori de câte ori se consideră necesar. În cadrul inspecțiilor se fac determinări privind: starea culturală a culturii, respectarea distanțelor de izolare, puritatea varietală, procentul de plante

afectate de viroze și bacterioze, densitatea culturii. Toate aceste determinări se fac respectându-se normativele prevăzute în Ordinele în vigoare și folosindu-se ghiduri oficiale specifice culturii cartofului. Pe parcursul inspecțiilor în câmp inspectorul aprobator face recomandări privind efectuarea diferitelor lucrări și verifică corectitudinea efectuării acestora.

- Încheierea controlului în câmp – aceasta are loc în lunile august-septembrie când se ridică eșantioanele pentru testarea virotică ce se efectuează la Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Brașov. Inspectorii aprobatori răspund de realizarea acestei etape a inspecției, categoriile de sămânță supuse testării virotice oficiale sunt: Prebază, Bază și Certificată. După efectuarea ultimei inspecții în câmp inspectorul întocmește documentul de inspecție în câmp cu mențiunea „Admis sub rezervă,, sau dacă este cazul, cu respingerea acesteia.
- Recoltarea, transportul și depozitarea tuberculilor se execută pe parcele cu atenție, pentru a se evita tăierea sau rănirea tuberculilor precum și amestecul soiurilor și al categoriilor biologice. Spațiile de depozitare, ambalajele, materialele și utilajele folosite trebuie să fie curate și dezinfectate înainte, precum și în timpul depozitării.
- După circa 10 săptămâni - respectiv începând cu luna noiembrie – la sosirea Buletinelor de analiză pentru testarea virotică eliberate de Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Brașov, inspectorii aprobatori eliberează Documentele de inspecție în câmp cu decizia definitivă a parcelelor de sămânță.

2. Prelucrarea, certificarea și comercializarea cartofului pentru sămânță

Începând cu luna decembrie producătorii de cartof sămânță depun „Declarația de certificare a loturilor de sămânță,, prin care aceștia solicită eșantionarea și certificarea oficială a loturilor. Prelucrarea tuberculilor, sortarea și calibrarea se efectuează pe loturi și se finalizează prin ambalare, închidere, sigilare și etichetare folosind etichetele oficiale imprimate de către Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Harghita.

Controlul loturilor pentru certificare se face de către inspectorii oficiali, prin verificarea condițiilor de respectare a calității cartofului pentru sămânță. Calitatea cartofului pentru sămânță se verifică pe loturi din același soi, categorie biologică și calibru. Prelevarea, formarea eșantioanelor și metodele de analiză a calității cartofului pentru sămânță sunt prevăzute în ghidurile de lucru ale inspectorilor. Prin analiza calității se determină următoarele: prezența impurităților, existența defectelor externe, tuberculi afectați de boli și dăunători, calibrul tuberculilor.

În urma analizei calitative a cartofului pentru sămânță inspectorul aprobator completează Fișa de analiză care va fi predată compartimentului informatic în vederea eliberării documentului oficial de certificare a lotului de sămânță și care de fapt marchează încheierea ciclului de producție început în primăvară.

Documentul oficial de certificare certifică faptul că sămânța îndeplinește condițiile în vederea comercializării și atestă calitatea semințelor din lotul respectiv la data eșantionării. Operatorii economici care livrează en-gros cartofi pentru sămânță au obligația ca la fiecare livrare să elibereze și Documentul de calitate și conformitate al furnizorului cu număr de ordine atribuit de Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Harghita și care este emis de furnizor pe baza Documentului oficial de certificare a seminței. La vânzarea cu amănuntul eticheta oficială eliberată de Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Harghita înlocuiește Documentul de calitate și conformitate al furnizorului și Pașaportul Fitosanitar.

Fiecare operator economic care comercializează cartof pentru sămânță are obligația de a ține evidența cantităților de cartof de sămânță pe proveniențe și destinații precum și evidența etichetelor oficiale și a tuturor documentelor în Registrul de intrări-ieșiri care este verificat de către inspectorii aprobatori.

A. Încheierea certificării la cartoful pentru sămânță – campania agricolă 2018-2019

În anul 2018 s-au înscris la multiplicare 32 de operatori economici care au depus 151 de Declarații de multiplicare.

Soiurile înscrise și controlate pot fi clasificate din punct de vedere al perioadei de vegetație: soiuri semitimpurii și timpurii (coajă roșie) Red Lady, Labella, Esmee, Desiree, Lusa, Lady Rosetta; soiuri semitimpurii și timpurii (coajă albă) Opal, Laperla, Ultra, Arizona, Arnova, Riviera, Agata, Hermes, Arsenal. Aceste soiuri provin din: Olanda, Franța, Germania, Scoția. În județul Covasna a fost controlată o parcelă cu suprafața de 5,40 ha cu soiul Gared, soi creat la Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cartof – Târgu Secuiesc.

Au fost controlate în câmp 315 ha împărțite în 109 parcele.

Parcelele din județul Harghita se află în zona Ciucul de Jos în proporție de 80% și restul în zona Gheorgheni, iar în județul Covasna se află în zona Târgu Secuiesc-Cernat 40%, zona Sfântu-Gheorghe 30% și în zona Covasna 30%.

Cantitatea admisă în câmp a fost de 8950 tone.

Au fost depuse 198 de Declarații de certificare a loturilor și au fost eliberate 360 de Procese verbale de eșantionare, fiind eșantionate 360 de loturi.

În perioada decembrie 2018 – aprilie 2019 în urma efectuării analizelor de calitate și completarea fișelor de analiză au fost eliberate Documente oficiale de certificare astfel:

- 294 Documente oficiale de certificare a lotului de sămânță destinate comercializării pentru 5128 tone, fiind eliberate 65843 etichete oficiale. Această cantitate a fost vândută către fermieri din țară și către alte țări din Uniunea Europeană.
- 66 Documente oficiale de certificare a lotului de sămânță pentru necesarul propriu pentru 1289 tone, care sunt folosite pentru plantare în județele Harghita și Covasna în primăvara anului 2019.

Cantitatea totală certificată a fost de 6417 tone, cu 150 tone mai mult ca anul trecut.

B. Înscrierea la multiplicare a culturilor semincere – campania agricolă 2019-2020

Începând cu luna mai 2019 au fost depuse Declarațiile de multiplicare în vederea efectuării inspecției în câmp.

Cereale de toamnă: Grâu comun – 149,00 ha – 27 parcele – 6 operatori economici – Soiuri: Annie, Discus, Arieșan, MV Menrot, MV Toborzo, MV Nador.

Muștar: 5,20 ha – 1 parcelă – 1 operator economic – soiul: Brilliant

Soia: 5,00 ha - 1 parcelă – 1 operator economic – soiul: Felix

Cartof: 365,00 ha – 124 parcele – 24 operatori economici - Soiuri: Finka, Hermes, Shellford, Laura, Newton, Lady Rosetta, Lady Amarilla, Red Lady, Red Fantasy, Riviera, Esmee. Până la această dată sunt înscrise 34 de soiuri din care 8 soiuri românești în suprafață de 3,40 ha la Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare Târgu Secuiesc. Soiurile create la Târgu Secuiesc și inspectate în anul 2019 sunt: Gared, Armonia, Redsec, Speranța, Milenium, Productiv, Albioana, Nemere.

În prezent se continuă depunerea Declarațiilor de multiplicare pentru cartof precum și înscrierea pentru control în câmp a pepinierelor pomicele aflate la Odorheiu Secuiesc, la Morăreni și Ilieni.

De asemenea la solicitarea operatorilor economici autorizați în producerea/prelucrarea/comercializarea semințelor și a materialului săditor se desfășoară operațiunea de supraveghere și monitorizare a activităților specifice.

Inspector șef,
Ing.Glodeanu Mariana Adriana

Glodeanu Mariana Adriana